

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

08 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli și de către avocatul Marcel Burlacu în interesele părții vătămate Igor Burlac, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Moroz Alexandr xxxx, născut la xx xxxx xxxx, originar și domiciliat xxxx xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.01.2017 – 16.01.2018;

Instanța de apel: 05.02.2015 – 20.03.2018;

Instanța de recurs: 18.06.2018 – 06.11.2018;

Instanța de apel: 06.12.2018 – 19.09.2019;

Instanța de recurs: 04.12.2019 – 08.09.2020.

Asupra recursurilor declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 ianuarie 2018, Moroz Alexandr a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.276 alin.(1) Cod penal și în temeiul art.60 Cod penal, a fost încetat procesul penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Moroz Alexandr a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa de 8 ani închisoare cu executare pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de conducerea mijloacelor de transport pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către Igor Burlac privind recuperarea prejudiciului material prin restituirea în natură a semiremorcii de model Schmitz cu nr. de înmatriculare xxxx cod XXXX, a fost lăsată pentru examinare în ordine civilă, urmând ca asupra ei să se pronunțe

instanța în ordinea acțiunii civile (contencioase) separate.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Moroz Alexandr a fost condamnat pentru faptul că urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, pe parcursul anului 2013, aflându-se în România, prin abuz de încredere a intrat în posesia semiremorcii de model „Schmitz Cargobull” cu nr. de marcaj al caroseriei XXXX, care aparținea inițial lui Poenaru Florin, iar din 31 iulie 2013 lui Burlac Igor, după ce, la 27 iunie 2013, prin Punctul de trecere a frontierei de stat Vulcănești - Vinogradovka auto, a trecut-o peste frontiera vamală a Republicii Moldova, iar la solicitarea proprietarului, a refuzat să întoarcă bunul, falsificându-i numărul de marcaj al caroseriei și transmitând-o lui Chilimicenco Iliia sub pretextul că ar fi reparat o altă semiremorcă, cauzându-i lui Burlac Igor daune în proporții deosebit de mari în sumă de 15 000 euro, echivalentul a 253 317 lei.

Tot el, Moroz Alexandr, pe parcursul anului 2013, în circumstanțe necunoscute, aflându-se în Republica Moldova și fiind în posesia semiremorcii de model „Schmitz Cargobull” cu nr. de marcaj al caroseriei XXXX care aparținea lui Burlac Igor, a falsificat numărul de marcaj al caroseriei, fapt confirmat prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 9135 din 20 decembrie 2013, potrivit căruia „Numărul de marcaj al caroseriei semiremorcii de modelul „Schmitz Cargobull”, cu n/î xxxx, a fost supus modificării prin înlăturarea stratului superficial de metal cu numărul inițial, prin metodă mecanică, cu ștanțarea ulterioară în alt loc a numărului prezent XXXX. Valoarea inițială a numărului de marcaj al caroseriei semiremorcii de model „Schmitz Cargobull”, cu n/î xxxx prezentat la examinare este XXXX.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Procurorul prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, Igor Burlacu, și a încasa din contul inculpatului suma de 15 000 euro, echivalentul a 253 317 lei.

În motivarea apelului a invocat că, instanța neîntemeiat a admis acțiunea civilă „în principiu”, această modalitate de expunere asupra acțiunii civile înaintate în cadrul procesului penal a fost exclusă din Codul de procedură penală prin Legea nr.152 din 01.07.2016.

3.2. Avocatul Marcel Burlacu în interesele părții vătămate, Igor Burlacu, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a aplica în privința inculpatului pedeapsă mai aspră și a încasa din contul acestuia în beneficiul părții vătămate a sumei de 253 317 lei, sau restituirea în natură a bunului mobil părții vătămate.

În motivarea apelului a indicat că, inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă prea blândă care nu va atinge scopul pedepsei penale, iar cu referire la examinarea acțiunii civile în ordine civilă separată, apărătorul a menționat că, la materialele cauzei penale sunt prezente probe suficiente care să demonstreze dreptul părții vătămate de proprietate asupra bunului mobil, astfel instanța urma să-i restituie acest bun în natură sau să dispună restituirea prejudiciului material de către inculpat în beneficiul părții vătămate în mărime de 253 317 lei, ceea ce constituie un prejudiciu deosebit de mare cauzat părții vătămate.

3.3. Avocații Raisa Meșteșug și Vitali Catană au declarat apel în numele inculpatului, prin care au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii

incriminate.

În motivarea cererii de apel, apărătorii au indicat că partea vătămată nu a fost înșelată în nici un mod, dusă în eroare, sau abuzată încrederea acesteia anume de către inculpat, condiție necesară în cazul unui act de escrocherie, în acțiunile inculpatului lipsind elementele infracțiunilor imputate.

Mai mult, apărarea susține că, sentința de condamnare este bazată doar pe presupuneri, la caz, lipsind probe ce ar demonstra vinovăția lui A. Moroz în comiterea infracțiunii încriminate.

Totodată, apărătorii au menționat că, între Moroz Alexandr și SC „Șarpotrans” SRL au intervenit neînțelegeri din cauza faptului că SC „Șarpotrans” SRL a încălcat prevederile Contractului, Moroz Alexandr a deținut semiremorca model „Schmitz Cargobull” în baza aceluși contract, în condițiile menționate și partea vătămată nu poate avea pretenții împotriva lui Moroz Alexandr, iar dacă se consideră că este victima înșelăciunii sau a abuzului de încredere, plângerile trebuie să le adreseze către SC „Șarpotrans” SRL.

Avocații au remarcat faptul că, în lipsa unei concluzii pertinente a instanței privind existența și întinderea prejudiciului este neîntemeiată decizia instanței de fond de a califica fapta inculpatului ca fiind escrocherie în proporții deosebit de mari.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procuror și avocatul Marcel Burlacu în numele părții vătămate, Igor Burlacu și admise apelurile avocaților Raisa Meșteșug și Vitali Catană în numele inculpatului, casată sentința în partea condamnării inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și pronunțată următoarea decizie:

Moroz Alexandr a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) Cod pena și condamnat la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării bunurilor pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatului Moroz Alexandr, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu includerea în acest termen a perioadei aflării inculpatului în stare de arest.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului, Moroz Alexandr, în beneficiul părții vătămate, Igor Burlacu, prejudiciul material în mărime de 1 900 euro, în rest pretențiile materiale au fost respinse.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că, Moroz Alexandr urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor altei persoane, pe parcursul anului 2013, aflându-se în România, prin abuz de încredere a intrat în posesia semiremorcii de model „Schmitz Cargobull” cu nr. de marcaj al caroseriei XXXX care aparținea inițial lui Poenaru Florin, iar din 31 iulie 2013 lui Burlac Igor, după ce, la 27 iunie 2013, prin Punctul de trecere a frontierei de stat Vulcănești - Vinogradovka auto, a trecut-o peste frontiera vamală a Republicii Moldova, iar la solicitarea proprietarului, a refuzat să întoarcă, falsificându-i numărul de marcaj a caroseriei și transmițând-o lui Chilimicenco Ilia sub pretextul că ar fi reparat o altă semiremorcă, prin care fapt i-a cauzat lui Burlac Igor în sumă de 1 900 euro,

echivalentul a 32 086 lei.

Astfel, instanța de apel a conchis că, prin acțiunile sale intenționate, Moroz Alexandr a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, escrocheria, *adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz încredere, săvârșită în proporții considerabile.*

Instanța de apel a menționat că, deși potrivit rechizitoriului, Moroz Alexandr, a fost pus sub învinuire conform art.190 alin.(5) Cod penal, imputându-i-se că a cauzat părții vătămate, Burlacu Igor, daune în proporții deosebit de mari, este greșit, or, potrivit art.126 Cod penal, se consideră proporții mari, valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Se consideră proporții deosebit de mari, valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, acțiunile inculpatului au vizat perioada anului 2013, prin Hotărârea Guvernului nr.951 din 20.12.2012, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, în mărime de 3 850 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație, astfel la momentul pronunțării deciziei respective, suma de 32 086 lei, nu poate fi apreciată nici la proporții deosebit de mari și nici la proporții mari, iar din acest considerent inculpatul prin acțiunile sale intenționate a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin abuz încredere în proporții considerabile.

Tot el, Moroz Alexandr, pe parcursul anului 2013, în circumstanțe necunoscute, aflându-se în Republica Moldova și fiind în posesia semiremorcii de model „Schmitz Cargobull” cu nr. de marcaj al caroseriei XXXX care aparținea lui Burlac Igor, a falsificat numărul de marcaj al caroseriei, fapt confirmat prin raportul de constatare tehnico-științific nr.9135 din 20 decembrie 2013, potrivit căruia „Numărul de marcaj al caroseriei semiremorcii de modelul „Schmitz Cargobull”, cu n/î xxxx, a fost supus modificării prin înlăturarea stratului superficial de metal cu numărul inițial, prin metodă mecanică, cu ștanțarea ulterioară în alt loc a numărului prezent xxxx. Valoarea inițială a numărului de marcaj al caroseriei semiremorcii de model „Schmitz Cargobull”, cu n/î xxxx prezentat la examinare este XXXX”.

Instanța de apel a conchis că, prin acțiunile sale intenționate, Moroz Alexandr prin ștergere și înlocuire, a comis infracțiunea prevăzută de art.276 alin.(1) Cod penal, falsificarea elementelor de identificare ale autovehiculelor - a numărului de identificare al caroseriei.

Instanța de apel a reținut că, pe parcursul cercetării judecătorești a fost constatată cu certitudine intenția inculpatului de a însuși bunul părții vătămate prin înșelăciune și abuz de încredere, patrimoniul părții vătămate în cazul dat a fost diminuat în proporția care a sporit

patrimoniul inculpatului, din care motive instanța de apel a conchis că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, potrivit elementelor calificative, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere săvârșite în proporții considerabile.

Instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de către apărători în numele inculpatului în partea în care au solicitat achitarea acestuia de la comiterea infracțiunilor incriminate, or, din materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine că Moroz Alexandr a obținut ilicit semiremorca de model Schimitz de la Poenaru Florin, prin înșelăciune și abuz de încredere, ducându-l în eroare și anume prin crearea unei false reprezentări a realității, astfel dându-i de înțeles că îi va restitui semiremorca cet. Burlacu Igor care a procurat-o la 31 iulie 2013 de la „Șarpotrans” SRL.

Relevant fiind faptul că inculpatul și partea vătămată aveau încredere unul față de celălalt, deoarece făceau parte din domeniul transportului, iar inculpatul a exploatat cu rea credință întru realizarea scopului său, însușindu-i semiremorca de model Schimitz, ulterior folosind piese pentru repararea altei semiremorci. Partea vătămată a fost dusă în eroare, având o reprezentare greșită a situației, astfel, inculpatul a obținut în proprietate semiremorca de la Poenaru Florin. Infracțiunea s-a consumat odată cu obținerea împuternicirii nr.256/01.12.2012 asupra semiremorcii „Schmitz”, precum și utilizarea unor piese fără consimțământul proprietarilor, ulterior obținând posibilitatea reală de a se folosi și a dispune de acest bun după bunul său plac.

Mai mult, instanța de apel a constatat că Moroz Alexandr a dobândit semiremorca prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece potrivit declarațiilor personale ale inculpatului acesta a mers în România ultima dată, adică înainte de 27.06.2013, de unde a primit semiremorca în cauza de la Poenaru Florin. Consecvent, din declarațiile oferite de inculpat în cadrul ședințelor de judecată rezultă că, fiind angajat din 2010 al SRL „Șarpotrans” au apărut divergențe referitor la salariu cu Poenaru Florin. În acea perioadă au fost aplicate sechestre pe celelalte mijloace de transport, fiind într-un litigiu cu un oarecare Subert și Poenaru. Faptul că, Poenaru Florin i-a cerut restituirea semiremorcii în litigiu, ținând cont de aceia că deja, aceasta era înstrăinată lui Burlac Igor - noul proprietar - fapt confirmat și prin invoice-ul eliberat anume pe numele lui Burlac, împuternicirea, în care sunt indicate și nr. de identificare al semiremorcii, spre deosebire de înscrisurile prezentate de apărare, în care sunt indicate câte două captractoare și două semiremorci, fără indicare datelor lor de identificare.

Referitor la contractul de împrumut nr.3 din 15.11.2011 și transferurile bancare, instanța de apel a stabilit că, acestea sunt datate cu mult până la împuternicirea data de către F. Poenaru lui Al. Moroz și anume de a conduce cap tractorul care tracta semiremorca, în speța din 01.12.2012, adică peste un an. Accidentul auto, în care a fost implicată semiremorca lui Chilimicenco de modelul „Schmitz Cargobull”, a avut loc la 02.07.2013, și de aici rezultă că Moroz Alexandr i-a propus lui Chilimicenco să-i repare semiremorca, reparație, care, potrivit raportului de constatare din 20.12.2013, s-a realizat prin simpla schimbare a caroseriilor cu ștanțarea nr. de identificare.

Mai mult, instanța de apel a stabilit că potrivit Raportului de constatare tehnico-științific nr.9135 din 20 decembrie 2013, numărul de marcaj al caroseriei semiremorcii de modelul „Schmitz Cargobull”, a fost supus modificării prin înlăturarea stratului superficial de metal cu

numărul inițial, prin metodă mecanică, ștanțarea ulterioară în alt loc a numărului prezent, iar din probele administrate în prezenta cauză penală se deduce că anume Moroz Alexandr a modificat nr. de identificare a semiremorcii de model „Schmitz Cargobull”, or, potrivit declarațiilor martorului, Chilimicenco Ilia, anume Moroz Alexandr, după accidentul din Federația Rusă, l-a sunat și i-a propus să-i repare semiremorca, anume lui i-a transmis-o, și anume lui Moroz Alexandr i-a achitat bani pentru reparație. Aceste declarații nu pot fi puse la îndoială, ținând cont de faptul că martorul a declarat că nu-l cunoaște pe F. Poenaru, a indicat direct la Moroz Alexandr și că anume ultimul a introdus pe teritoriul Republicii Moldova semiremorca în litigiu.

Prin urmare, în rezultatul acestor acțiuni părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material în suma de 32 086 lei, or, la materialele cauzei nu au fost administrate careva probe din care s-ar stabili cu certitudine că prejudiciul cauzat prin acțiunile prejudiciabile ale lui Moroz Alexandr constituie suma de 253 317 lei, sumă solicitată de către partea vătămată.

Concluziile instanței de apel referitor la stabilirea cuantumului daunei materiale sunt bazate pe probele materiale anexate la dosar și anume, factura invoice (f.d.34, vol. I), din care rezultă transferul sumei de 1 900 euro, ceea ce constituie suma de 32 086 lei, care raportată la prevederile art.126 alin.(3) Cod penal, constituie proporții considerabile.

Totodată, instanța de apel a respins ca nefondate argumentele expuse în apelurile declarate de către procuror și apărătorul părții vătămate, Burlacu Igor, în partea în care au solicitat încasarea din contul inculpatului a sumei de 253 317 lei, or, la judecarea cauzei nu a fost stabilit faptul că, inculpatul prin acțiunile sale intenționate ar fi cauzat prejudiciu părții vătămate în acest cuantum, totodată, instanța reținând că nici procurorul și nici partea vătămată nu a prezentat probe pertinente, concludente și utile din care s-ar stabili că Burlacu Igor ar fi fost deposedat de o semiremorcă sau de contravaloarea unei semiremorci în sumă de 253 317 lei.

Instanța de apel a menționat că, deși a fost dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.276 alin.(1) Cod penal, în speță se impune soluția de a-l elibera pe Moroz Alexandr de răspunderea penală de comiterea infracțiunii prevăzute de art.276 alin.(1) Cod penal și de a înceta procesul penal în privința lui pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere a inculpatului la răspundere penală, or potrivit art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Prin urmare, în speță, lui Moroz Alexandr termenul i-a fost calculat din anul 2013, or, inculpatul nu s-a sustras de la etapa urmăririi penale sau cercetarea judecătorească, prin urmare, motive care ar întrerupe curgerea termenului de prescripție, în speță, lipsesc.

Astfel, din momentul comiterii infracțiunii, până la examinarea cauzei în primă instanță, dar și în ordine de apel au trecut mai mult de 2 ani, considerent din care, instanța de apel a stabilit că procesul penal în privința inculpatului, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.276 alin.(1) Cod penal, urmează a fi încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție, în temeiul art.60 Cod penal.

Cu referire la individualizarea pedepsei penale instanța de apel a indicat că, infracțiunea comisă de către Moroz Alexandr, face parte din categoria celor grave, comisă cu intenție, ținând cont de scopul pedepsei penale, instanța de apel a conchis că aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții

sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Totodată, în sarcina inculpatului nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și nici agravante, reiterând comportamentul pozitiv al acestuia după comiterea faptei prejudiciabile, de faptul că inculpatul are doi copii minori la întreținere, nu s-a eschivat de la urmărirea penală, astfel instanța de apel a dispus aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Instanța de apel a indicat că pedeapsa principală, executarea căreia va fi suspendată pe o perioadă de probațiune, reprezintă o pedeapsă proporțională atât cu gravitatea efectivă a faptelor comise de inculpat, cât și cu personalitatea acesteia.

Totodată, instanța de apel raportând prevederile legale stipulate de art.art.385, 219 Cod de procedură penală și art.1398 Cod civil, la materialele cauzei și anume, ținând cont de faptul că din analiza sistemului probator s-a stabilit cu certitudine că inculpatul, Moroz Alexandr, prin acțiunile sale prejudiciabile a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, din care a rezultat cauzarea părții vătămate a daunei materiale în mărime de 1 900 euro, fapt confirmat prin factura invoice, instanța de apel a considerat necesar de a încasa suma indicată din contul inculpatului în beneficiul lui Burlacu Igor.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, împotriva acesteia au declarat recursuri ordinare:

5.1. Procurorul, prin care a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului declarat, procurorul a invocat că decizia instanței de apel este una nemotivată și bazată pe o apreciere unilaterală a probelor în favoarea inculpatului.

Mai mult, a indicat că instanța de apel nu și-a motivat decizia în partea reîncadrării faptei inculpatului, admitând o eroare gravă de drept.

Totodată, procurorul a menționat că, instanța de apel greșit nu a luat în calcul declarațiile părții vătămate care a susținut că i-a fost cauzată o daună în mărime de 15 000 de euro, fapt demonstrat și din declarațiile martorului, Chimilicenco Ilia, care a declarat că reparația remorcii l-a costat 4 500 euro, or, este irațional să achiți dublu prețul bunului, doar pentru repararea acestuia.

5.2. Avocatul Marcel Burlacu în numele părții vătămate Igor Burlac, prin care a solicitat, casarea deciziei cu menținerea sentinței și dispunerea admiterii integrale a acțiunii civile înaintate de către partea vătămată, Igor Burlac.

În motivarea recursului declarat, avocatul a invocat aceleași argumente ca și în cererea de recurs declarată de către procuror, indicând și faptul că instanța de apel urma să decidă asupra bunului în litigiu și anume în proprietatea cui se va deține acest bun.

Totodată, avocatul a invocat că decizia instanței de apel este una nemotivată, bazată doar pe presupuneri și care îi încalcă părții vătămate dreptul la proprietate.

5.3. Avocatul Vitali Catană în numele inculpatului, a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei, cu pronunțare unei decizii prin care ultimul să fie achitat de comiterea infracțiunilor imputate, deoarece fapta acestuia nu conține elementele infracțiunii imputate.

În susținerea recursului declarat, a invocat dezacordul cu aprecierea probelor, susținând că instanța de apel eronat a reținut în sarcina inculpatului intenția de a însuși bunul de la partea vătămată prin înșelăciune și abuz de încredere, or, acesta nu s-a aflat în niciun raport cu ultimul, mai mult între părți nu a fost semnat vreun act juridic.

De asemenea, apărătorul a menționat că, este neclară poziția instanțelor de fond care constată faptul că, inculpatul a falsificat numărul de marcaj al caroseriei semiremorcii, or, faptul stabilirii existenței falsificării nu constituie proba că anume ultimul se face vinovat.

Totodată, avocatul a indicat aceleași argumente ca și în cererea de apel, menționând că relațiile supuse cauzei sunt de ordine civilă și nu penală.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit la Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2018, au fost admise recursurile declarate, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs a statuat că, instanța de apel în motivarea deciziei indică două poziții contradictorii și anume la punctul 66 din decizie (f.d.94, vol. III) instanța de apel a reținut că, inculpatul i-a cauzat lui Igor Burlac daune în proporții deosebit de mari în sumă de 1 900 euro, echivalentul a 32 086 lei, dar în dispozitivul deciziei îl recunoaște pe inculpat vinovat de comiterea infracțiunii de escrocherie cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Mai mult, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei contrar celor indicate în pct. 66, și întru susținerea reîncadrării acțiunilor inculpatului de la alin.(5) la alin.(2) al art.190 Cod penal, a indicat că *„acțiunile inculpatului au vizat perioada anului 2014, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 951 din 20.12.2012, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2013, în mărime de 3 850 lei (... ..) astfel prin acțiunile sale intenționate a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin abuz de încredere în proporții considerabile”* (pct. 69, f.d.95, vol. III).

Totodată, instanța de apel urma să stabilească cu exactitate calitatea părților în raport cu bunul în cauză și în ce relații se aflau partea vătămată și inculpatul la momentul comiterii infracțiunii, or, din cumul de probe administrat în respectiva cauză penală nu se identifică intenția inculpatului de a-l înșela pe Igor Burlacu, atâta timp cât acesta nici nu a cunoscut despre raporturile juridice dintre Florin Poenaru și Igor Burlacu.

De asemenea, instanța de recurs a reținut că este neclară poziția instanței de apel care a dispus încasarea sumei de 1 900 euro, de la inculpat în beneficiul părții vătămate, adică prețul semiremorcii (obiectul infracțiunii), fără a lua în calcul că, potrivit ordonanței din 18.02.2014, semiremorca de model „Schmitz Cargobull” cu numărul de marcaj al caroseriei xxxx, se află la păstrarea SPI Giurgiulești - Galați. Instanța de apel urma să indice în proprietatea cui se va afla bunul, totodată să se expună referitor la natura acestuia.

7. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către procuror și avocatul Marcel Burlacu în numele părții vătămate, Igor Burlacu și admise apelurile avocaților Raisa Meșteșug și Vitali Catană în numele inculpatului, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Moroz Alexandr a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Moroz Alexandr a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art.276 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

7.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a invocat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond a stabilit eronat circumstanțele de fapt și de drept, situația de fapt reținută de

instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond eronat la recunoscut vinovat pe Moroz Alexandr în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Astfel, în opinia instanței de apel, vinovăția inculpatului Moroz Alexandr în săvârșirea infracțiunii de escrocherie în proporții deosebit de mari nu a fost demonstrată, nu a fost probată prin ansamblul de probe prezentate de către procuror și cercetate de instanța de apel.

Instanța de apel a remarcat că, în susținerea învinuirii, partea acuzării a prezentat spre cercetare următoarele probe care ar confirma faptele și vinovăția inculpatului: declarațiile părții vătămate, Burlac Igor (f.d.159-160, vol. II); declarațiile martorului, Chilimicenco Iliia (f.d.161-162, vol. II); plângerea din 10 iulie 2013 (f.d.138 vol. II) explicația cet. Poenaru Florin (f.d.139, vol. II) explicații cet. Moroz Vladimir (f.d.140, vol. II); încheierea cu privire la rezultatele controlului din 17 iulie 2013 (f.d.141, vol. II); plângerea din 13 decembrie 2013 (f.d.30, vol. I); declarațiile cet. Burlacu Igor (f.d.31, vol. I), raportul de constatare tehnico-științific nr.9135 din 20 decembrie 2013.

Judecând apelurile în contextul verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului Moroz Alexandr în săvârșirea infracțiunii încriminate nu a fost demonstrată prin probele prezentate și analizate prin prisma art.101 Cod de procedură penală.

În opinia instanței de apel, împrejurările ce determină necesitatea achitării lui Moroz Alexandr se constată prin totalitatea de probe prezentate de partea acuzării și partea apărării în cauza penală.

Descriind infracțiunea de escrocherie din punct de vedere teoretic, instanța de apel a considerat că în acțiunile inculpatului nu se regăsesc elementele infracțiunii imputate și acesta urmează a fi achitat de sub învinuirea adusă în baza art.190 alin.(5) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a relatat că, raportând acțiunile presupus infracționale ale inculpatului Moroz Alexandr față de partea vătămată Burlacu Igor, imputate primului prin actul de învinuire, la interpretările doctrinale a infracțiunii de escrocherie, instanța de apel constată, că organul de urmărire penală nu a demonstrat în speță, că între făptuitor și victimă ar fi existat acea relație bazată pe încredere și că acest climat de încredere s-a format prin eforturile lui Moroz Alexandr, or din probele cercetate în prezenta cauză nu rezultă că între inculpatul Moroz Alexandr și partea vătămată Burlacu Igor ar exista careva raporturi de încredere, inclusiv care ar decurge din încheierea unor convenții de drept civil (mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.) sau din alte fapte juridice, în acest sens nefiind anexat vreun act juridic care ar avea ca obiect bunul vizat în cauză, semiremorca model "Schmitz Cargobull" cu nr. de marcaj al caroseriei "xxxx".

Instanța de apel a accentuat că, în declarațiile date în cadrul audierii în instanța de fond, partea vătămată Burlacu Igor a menționat că nu l-a cunoscut pe inculpatul Moroz Alexandr anterior și nu a avut nici o relație cu acesta (f.d.159, vol. II).

Instanța de apel a mai menționat că, instanța de fond a omis să constate prin probe concludente și pertinente că Moroz Alexandr a dobândit de la Burlacu Igor, prin înșelăciune și abuz de încredere, semiremorca model "Schmitz Cargobull" cu nr. de marcaj al caroseriei "xxxx" în situația dată se stabilește lipsa laturii subiective caracterizată prin vinovăție sub formă de intenție directă, în acest sens de către instanța de fond nefiind stabilit scopul special

- de cupiditate, care este unul obligatoriu pentru calificarea faptei de escrocherie.

În consecință instanța de apel a reflectat că învinuirea adusă lui Moroz Alexandr nu își găsește confirmare în materialele cauzei, or, inculpatului i se impută escrocheria comisă prin înșelăciune și abuz de încredere, care nu au fost dovedite în ședința de judecată.

8. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, împotriva acesteia au declarat recursuri ordinare:

8.1. Procurorul, invocând temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penal, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu menținerea în vigoare a sentinței.

În motivarea recursului a invocat procurorul că, probele prezentate de către partea acuzării în totalitate dovedesc vinovăția lui Moroz Alexandr, probe care în mod inexplicabil au fost respinse și apreciate critic de către instanța de apel.

Achitându-l pe Moroz Alexandr, instanța de apel, s-a bazat doar pe declarațiile inculpatului, fără a lua în considerație toate probele acuzării, care sunt indicate și ca motive ale apelului procurorului, iar instanța de apel le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului, astfel încălcând prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penal, conform căruia fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Deși elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal se regăsesc perfect în acțiunile inculpatului, instanța de apel a apreciat că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Instanța de apel, nu au luat în considerație declarațiile părții vătămate, martorilor, cât și probele prezentate de acuzare, adoptând o hotărâre reieșind în mod parțial doar din declarațiile inculpatului și pledoaria apărării.

8.2. Avocatul Marcel Burlacu a declarat apel în numele părții vătămate Igor Burlac, prin care a solicitat, casarea deciziei cu menținerea sentinței și dispunerea admiterii integrale a acțiunii civile înaintate de către partea vătămată.

În motivarea recursului declarat, avocatul a invocat aceleași argumente ca și în cererea de recurs declarată de către procuror, indicând și faptul că instanța de apel urma să decidă asupra bunului în litigiu și anume în proprietatea cui se va deține acest bun.

Totodată, avocatul a invocat că decizia instanței de apel este una nemotivată, bazată doar pe presupuneri și care îi încalcă părții vătămate dreptul la proprietate.

9. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor

de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se întemeiază pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; precum și când 12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând textul deciziei contestate, prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticele aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece nu au fost respectate pe deplin prevederile procesual penale cu privire la rejudecarea cauzei.

În acest context instanța de recurs menționează că, conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea

procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că în speța dedusă judecării, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2018, decizia instanței de apel a fost casată total cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, în privința cărora instanța de apel la o nouă rejudecare urma să se expună și să țină cont, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

În acest sens, conform deciziei instanței de recurs ordinar de remitere a cauzei spre rejudecare, *instanța de apel avea obligația să verifice legalitatea sentinței și urma să stabilească cu exactitate calitatea părților în raport cu bunul în cauză și în ce relații se aflau partea vătămată și inculpatul la momentul comiterii infracțiunii, având în vedere că din cumul de probe administrat în respectiva cauză penală nu se identifică intenția inculpatului de a-l înșela pe Igor Burlacu, atâta timp cât acesta nici nu a cunoscut despre raporturile juridice dintre Florin Poenaru și Igor Burlacu.*

De asemenea, instanța de recurs a reținut că *”este neclară poziția instanței de apel care a dispus încasarea sumei de 1 900 euro, de la inculpat în beneficul părții vătămate, adică prețul semiremorcii (obiectul infracțiunii), fără a lua în calcul că potrivit ordonanței din 18.02.2014 semiremorca de model „Schmitz Cargobull” cu numărul de marcaj al caroseriei „xxxx”, se află la păstrare SPI Giurgiulești Galați. Astfel, instanța de apel urma să indice în proprietatea cui se va afla bunul, totodată să se expună referitor la natura acestuia.”*

Contrar acestor indicații enunțate, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel și-a motivat soluția adoptată, reproducând în partea de motivare a deciziei pronunțate pasaje din declarațiile inculpatului, însă fără a le da apreciere în coroborare cu celelalte materiale de probă acumulate la dosarul în cauză.

Astfel, admitând apelurile declarate de partea apărării și ajungând la concluzia că inculpatul Moroz Alexandr urmează a fi achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, instanța de apel *a statuat că prima instanță a stabilit eronat circumstanțele de fapt și de drept, situația de fapt reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect.*

În acest context se menționează că, în cazul în care instanța de apel nu a fost de acord cu aprecierea probelor de către procuror și concluzia primei instanțe de condamnare a inculpatului, atunci urma să dezvăluie soluția adoptată și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Astfel, din conținutul deciziei recurate rezultă că, instanța de apel s-a limitat la enumerarea probelor invocate de acuzatorul de stat în cererea de apel, concluzionând printr-o frază generală că probele administrate nu dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, însă potrivit rigorilor impuse de prevederile art.art.414, 417 Cod de procedură penală, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel urma să desfășoare analiza

probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții și din care considerente ele urmează a fi reapreciate, admise ori respinse ca probe.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirilor înaintate, să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Colegiul penal, reținând prevederile art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) - (4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestor și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care aceasta o probează.

Toate probele în ansamblu sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art.101 Cod de procedură penală.

Reieșind din aspectele elucidate și ținând cont de faptul că motivarea deciziei instanței de apel este contradictorie, iar erorile evidențiate nu pot fi corectate de instanța de recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia cu privire la necesitatea casării deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și, în dependență

de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli și de către avocatul Marcel Burlacu în interesele părții vătămate Igor Burlac, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Moroz Alexandr xxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 08 octombrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico